

PERE MARTÍ

Lectures interessades d'un mapa diferent

El resultat de les eleccions del passat 25 de maig demostra que el mapa polític de Catalunya manté un dibuix propi, diferent i més plural que el de la resta de l'estat espanyol on, amb l'excepció també d'Euskadi, regna el bipartidisme perfecte i exclouent entre PP i PSOE. Malauradament, el País Valencià, i en menor mesura les Illes, estan dins el mapa polític espanyol, a causa principalment de la feblesa del nacionalisme polític. En canvi Catalunya no, perquè el seu mapa té perfil propi. I a més, la tendència que marquen aquestes eleccions és que aquest mapa polític català, diferenciat i plural, tendeix a consolidar-se.

Hi ha una dada que permet confirmar empíricament aquesta afirmació. Per primera vegada en unes eleccions municipals a Catalunya, els partits d'obediència catalana tenen més vots que aquells que mantenen vincles, federals o no, amb els seus homòlegs estatals. En els comicis del passat dia 25, la suma de CiU, ERC i ICV va obtenir el 47% dels vots, mentre que la del PSC i el PP es va quedar en el 44%. Aquesta suma és evidentment imperfecta, perquè el PSC no és una simple sucursal del PSOE a Catalunya, sinó un partit autònom, que a més se situa en l'àmbit del catalanisme polític. Però aquesta precisió no desmenteix la tesi que tenim un mapa diferent, sinó que, al contrari, la reforça.

Un altre element decisiu per tenir un mapa polític diferenciat de l'espanyol és la constatació que el PP continua sent una força marginal a Catalunya, cosa que no passa ni a Euskadi, on és la segona força política en nombre de vots en les eleccions autonòmiques i la tercera en les municipals. A Catalunya és la quarta, tot i que aquest fet s'ha intentat camuflar, magnificant el seu resultat, perquè suposadament ha resistit el desgast de les mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq. Precisament, el PP ha aguantat bé, no ha perdut vots, gràcies a aquestes mobilitzacions, perquè han cohesionat el seu electorat i l'ha fet anar a les urnes. Però la realitat és que en aquestes eleccions ha passat de tercera a quarta força política municipal, perquè ERC li ha passat per davant, i ha perdut un centenar de regidors.

Naturalment, el fet de tenir un mapa polític propi no agrada a tothom i aquests dies assistim a lectures interessades de les eleccions per dissimular aquesta realitat. La lectura més comuna és insistir a llegir les eleccions en clau dreta-esquerra, com es llegeixen a Badajoz o a Logronyo. I en aquesta clau, la lectura és aparentment molt senzilla: Catalunya gira a l'esquerra. És una lectura interessada, que busca amagar la davalla-

da que ha tingut el PSC en aquestes eleccions, que a Barcelona ha arribat fins als dotze punts. En aquest esquema, els vots que ha obtingut ICV serien prestats dels socialistes i només producte del xarmpió provocat per les mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq. Però amb aquest esquema de lectura de les eleccions, no s'explica per què els vots que perd el PSC a Nou Barris no van principalment a ICV, sinó sobretot al PP. Hi ha un percentatge important de vot socialista que va directament als populars, no solament en barris obrers de Barcelona sinó també en moltes poblacions de la regió metropolitana, com Hospitalet, Badalona, Castelldefels i Sant Adrià, on és la segona força. Aquest és un vot que es comporta en clau espanyola, com ho fa a Badajoz o a Logronyo. No és ara com ara numèricament molt important, però és significatiu.

Hi ha encara una segona lectura interessada de les eleccions, que és atribuir l'ascens d'ERC a la pèrdua de vots de CiU. Evidentment, el que busca aquesta lectura interessada de les eleccions és establir que el vot nacionalista està estancat i que es distribueix exclusivament entre CiU i ERC en funció de la conjuntura. La realitat de nou demostra que les coses no van així: ERC ha guanyat gairebé dos-cents mil vots en aquestes eleccions, però CiU també ha pujat, tot i que més modestament, quinze mil vots més. Per tant, no sols no hi ha vasos comunicants, sinó que hi ha vot nou que s'expressa directament en clau nacionalista, i sobretot sobiranista, perquè aquest vot nou és el que recull bàsicament ERC. Un vot homogeni, ben distribuït pel territori, que ja no es dona només a la Catalunya interior, sinó que penetra amb força a l'àrea metropolitana, amb casos com el de l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Gavà o Viladecans, on fins ara els republicans no tenien representació.

Amb el resultat de les eleccions del 25 de maig sobre la taula, ningú pot dir que les eleccions catalanes de la tardor estan decidides. Al contrari, aquest resultat ha afegit incertesa sobre qui serà el pròxim president de la Generalitat. El daltabaix del PSC a les grans capitals, que són els seus planters de vot, sumat al fet que CiU ha tingut molt poc desgast i que resisteix, fan que la cursa electoral hagi guanyat incertesa i emoció. D'altra banda, l'ascens d'ERC confirma el partit de Josep-Lluís Carod-Rovira com un tercer actor en joc, amb una posició decisiva per poder decantar la balança. L'única certesa que tenim és que el mapa polític que sortirà de les eleccions de la tardor serà un mapa propi i plural, encara que per alguns sigui un mapa incòmode.

“L'única certesa que tenim és que el mapa polític que sortirà de les eleccions de la tardor serà un mapa propi i plural, encara que per alguns sigui un mapa incòmode”